

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos apylinkių teismams
Lietuvos apygardų teismams
Lietuvos apeliaciniam teismui
Lietuvos Aukščiausiajam Teismui
Lietuvos antstolių rūmams
Nacionalinei teismų administracijai

2022-07- Nr.

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija informuoja, kad nuo 2022 m. liepos 1 d. pradedami taikyti, su tam tikromis išimtimis, 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1784 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) (nauja redakcija) ([L_2020405LT.01004001.xml \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/TXT/?uri=CELEX:32020R1784)) ir 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1783 dėl valstybių narių teismų bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose (įrodymų rinkimas) (nauja redakcija) ([L_2020405LT.01000101.xml \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/TXT/?uri=CELEX:32020R1783)). Rengiantis reglamentų taikymui, 2021 m. lapkričio 18 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 trečiojo, penktojo, šeštojo skirsnių ir priedo pakeitimo įstatymas ([XIV-673 Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės a... \(lrs.lt\)](https://www.lrs.lt/doc/lis20211109_10000101.htm)), kurio straipsniai, susiję su šių reglamentų taikymu, įsigaliojo 2022 m. liepos 1 d. Primintina, kad reglamentai yra tiesioginio taikymo Europos Sąjungos teisės aktai, todėl įstatymo pakeitimai iš esmės yra techninio pobūdžio, išskyrus nuostatas dėl įstaigos, teikiančios kitų valstybių narių perduodančiosioms agentūroms pagalbą nustatant asmens, kuriam turi būti įteikti dokumentai, adresą (Lietuvos antstolių rūmai); nuostatas, kad Lietuvos Respublikos teismai gali priimti sprendimą net ir tuo atveju, kai nebuvo gautas bylos iškėlimo dokumento arba lygiaverčio dokumento įteikimo ar pristatymo pažymėjimas, jeigu įvykdomos visos Reglamento (ES) 2020/1784 22 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos; nuostatas dėl įstaigos, atsakingos už sprendimų dėl prašymų tiesiogiai surinkti įrodymus priėmimą (Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija); taip pat nuostatas dėl Lietuvos Respublikoje pagal reglamentus priimtinių kalbų (lietuvių ir anglų).

Nuo 2022 m. liepos 1 d. Reglamento (ES) 2020/1784 (dokumentų įteikimas) (nauja redakcija) ir Reglamento (ES) 2020/1783 (įrodymų rinkimas) (nauja redakcija) tekstus galima rasti ir Europos e. teisingumo portale ([Europos e. teisingumo portalas \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/TXT/?uri=CELEX:32020R1784)) sekant nuorodas *Kreipimasis į teismą / Europos teisminis atlasas civilinėse bylose* ([Europos e. teisingumo portalas - Europos teisminis atlasas civilinėse bylose \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/TXT/?uri=CELEX:32020R1784)). Europos e. teisingumo portale taip pat patalpintos dinaminės formos pagal naujos redakcijos reglamentus. Šias formas galima rasti sekant nuorodas *Kreipimasis į teismą / Elektroninės formos* ([Europos e. teisingumo portalas - Elektroninės formos \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/TXT/?uri=CELEX:32020R1784)). Europos teismo atlaso civilinėse bylose skiltyje, pasirinkus konkretų reglamentą, taip pat galima rasti Europos

Sąjungos valstybių narių pateiktus pranešimus (tarp jų ir Lietuvos) bei kompetentingų institucijų paieškos priemonę.

Atkreipiame dėmesį, kad reglamentų taikymo išimtys (žr. paskutinį reglamentų straipsnį) yra susijusios su prašymų, įteiktinų dokumentų, patvirtinimų, gavimo patvirtinimų ir visų kitų pranešimų pagal reglamentus *perdavimu naudojantis saugia ir patikima decentralizuota IT sistema*, kuri šiuo metu dar yra kuriama ir taps privaloma visoms valstybėms narėms 2025 m. gegužės 1 d. Iki kol bus pradėta naudoti decentralizuota IT sistema prašymai ir visi kiti dokumentai pagal reglamentus siųstini alternatyviomis priemonėmis, nurodytomis valstybių narių pranešimuose: dėl Reglamento (ES) 2020/1784 (dokumentų įteikimas) žr. valstybių narių pranešimus pagal reglamento 3 straipsnio 4 dalies c punktą, dėl Reglamento (ES) 2020/1783 (įrodymų rinkimas) – žr. valstybių narių pranešimus pagal reglamento 7 straipsnį.

Informuojame, kad Europos Komisija dar nėra parengusi (atnaujinusi) vadovų, kuriuose būtų pateikta informacija, susijusi su tinkamu šių reglamentų taikymu. Kai praktiniai vadovai bus parengti (atnaujinti), informuosime Jus papildomai.

Toliau atkreipiame Jūsų dėmesį į svarbiausius naujos redakcijos reglamentų aspektus.

Dėl 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1784 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) (nauja redakcija)

Pakoreguota reglamento taikymo sritis, papildant nuostata, kad jis netaikomas įteikiant dokumentą teismo vietos valstybės narės asmens, kuriam turi būti įteiktas dokumentas, įgaliotajam atstovui, nepriklausomai nuo to asmens gyvenamosios vietos. Nuostatą paaiškina reglamento preambulės (6) konstatuojamoji dalis.

Reglamentu pašalinamos teisinės kliūtys elektroninių dokumentų priėmimui. Reglamento 6 straipsnyje nustatoma, kad negalima atsisakyti pripažinti dokumentų, perduodamų naudojantis decentralizuota IT sistema, teisinės galios ir negalima jų laikyti nepriimtinais kaip įrodymai teismo procese tik dėl to, kad jie yra elektroniniai.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad reglamentas nustato naują priemonę – pagalbą nustatant adresą (žr. reglamento 7 straipsnį), t. y. tais atvejais, kai fizinio ar juridinio asmens, kuriam kitos valstybės narės teritorijoje turi būti įteiktas teisminis arba neteisminis dokumentas, adresas nėra žinomas, ta valstybė narė teikia pagalbą nustatant adresą. Būdai, kuriomis valstybės narės teikia pagalbą nustatant adresą, nurodyti valstybių narių pranešimuose pagal 7 straipsnį. Pažymėtina, kad jeigu valstybė narė yra nurodžiusi, kad galima teikti prašymus paskirtosioms įstaigoms, prašymai rengiami naudojant standartinę formą (reglamento I priedo B forma).

Remiantis reglamento 8 straipsniu, kartu su perduotinu dokumentu pateikiamas prašymas, parengtas pagal reglamento I priede pateiktą A formą. Forma užpildoma valstybės narės, į kurią kreipiamasi, oficialiąja kalba arba, jei toje valstybėje narėje yra kelios oficialiosios kalbos, vietos, kurioje turi būti įteiktas dokumentas, oficialiąja kalba arba viena iš jos oficialiųjų kalbų, ar kita kalba, kurią ta valstybė narė yra nurodžiusi kaip priimtina. Pažymėtina, kad kiekviena valstybė narė pranešė Europos Komisijai kitą Sąjungos oficialiąją kalbą nei jos oficialioji kalba, kuria forma gali būti užpildyta (žr. valstybių narių pranešimus pagal reglamento 3 straipsnio 4 dalies d punktą).

Norėtume atkreipti Lietuvos antstolių rūmų, kaip gaunančiosios agentūros, dėmesį į reglamento 10 straipsnį dėl dokumentų priėmimo gaunančiojoje agentūroje, kuriame yra nustatyta, kokios formos ir kokiais terminais turi būti siunčiamos perduodančiajai agentūrai skirtingose šiame straipsnyje nurodytose situacijose.

Remiantis reglamento 11 straipsniu, gaunančioji agentūra imasi visų būtinų priemonių, kad dokumentas būtų įteiktas kuo skubiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jo gavimo. Jei nebuvo įmanoma įteikti dokumentą per vieną mėnesį nuo dokumento gavimo, gaunančioji agentūra:

a) nedelsdama informuoja perduodančiąją agentūrą, naudodama I priede pateiktą K formą arba, jei perduodančioji agentūra paprašė informacijos pateikdama I priede pateiktą I formą, naudodama I priede pateiktą J formą, ir

b) toliau imasi visų būtinų priemonių dokumentui įteikti, kai įteikimas gali būti įmanomas per pagrįstą laikotarpį, išskyrus atvejus, kai perduodančioji agentūra nurodo, kad dokumento įteikti nebereikia.

Pažymėtina, kad remiantis reglamento 12 straipsniu adresatas per dvi savaites nuo dokumento įteikimo gali atsisakyti priimti įteiktiną dokumentą, jei tas dokumentas nėra parengtas viena iš šių kalbų arba nėra pridėtas jo vertimas į bet kurią iš šių kalbų:

a) kalba, kurią adresatas supranta arba

b) valstybės narės, į kurią kreipiamasi, oficialiąja kalba arba, jei toje valstybėje narėje yra kelios oficialiosios kalbos, vietos, kurioje turi būti įteiktas dokumentas, oficialiąja kalba arba viena iš oficialiųjų kalbų.

Norėtume atkreipti Lietuvos antstolių rūmų dėmesį į tai, kad jei dokumentas nėra parengtas b) punkte nurodyta kalba arba nėra pridėtas jo vertimas į tą kalbą, gaunančioji agentūra informuoja adresatą apie teisę atsisakyti priimti įteiktiną dokumentą, kartu su įteiktinu dokumentu pateikdama I priede pateiktą L formą.

Prieš siunčiant prašymą įteikti dokumentus, prašome Lietuvos Respublikos teismų atsižvelgti į konkrečios valstybės narės pranešimą pagal reglamento 15 straipsnį, t. y., ar valstybė narė yra nustačiusi vienkartinį fiksuotą mokestį už dokumentų įteikimą.

Taip pat prašome atkreipti dėmesį į valstybių narių pranešimus pagal reglamento 17, 19, 20 ir 22 straipsnį – dėl dokumentų perdavimo diplomatiniais kanalais, įteikimo elektroniniu būdu, tiesioginio įteikimo, atsakovo neatvykimo į teismą.

Dėl 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1783 dėl valstybių narių teismų bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose (įrodymų rinkimas) (nauja redakcija)

Reglamentas taikomas visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, išskyrus Daniją. Danijos ir kitų valstybių narių tarpusavio santykiams taikoma 1970 m. Hagos konvencija dėl įrodymų civilinėse arba komercinėse bylose paėmimo užsienyje.

Pažymėtina, kad naujos redakcijos reglamente išplėsta sąvoka „teismas“. Remiantis reglamento 2 straipsniu teismas – tai „valstybių narių teismai ir kitos institucijos, apie kuriuos Komisijai pranešta pagal 31 straipsnio 3 dalį, vykdančios teismines funkcijas, veikiantys pagal teisminės institucijos įgaliojimus arba veikiantys kontroliuojant teisminei institucijai, ir kurie pagal nacionalinę teisę yra kompetentingi rinkti įrodymus teismo proceso civilinėse ar komercinėse bylose tikslais“. Tad prašome atkreipti dėmesį į valstybių narių pranešimus pagal reglamento 2 straipsnio 1 dalį ir 3 straipsnio 2 dalį.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad reglamente skatinamas vaizdo konferencijų ar kitų nuotolinių ryšio technologijų naudojimas kuo didesne apimtimi.

Prašymai surinkti įrodymus rengiami naudojant reglamento I priedo A formą arba, kai tinkama, - L formą. Remiantis reglamento 6 straipsniu prašymai rengiami ir susirašinėjimas vykdomas prašomosios valstybės narės oficialiąja kalba arba, jei toje valstybėje narėje yra kelios oficialiosios kalbos, vietos, kurioje turi būti renkami įrodymai, oficialiąja kalba arba viena iš jos oficialiųjų kalbų, ar kita tos valstybės narės nurodyta jai priimtina kalba. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kiekviena valstybė narė Komisijai nurodo Sąjungos oficialiąją kalbą, kitą nei jos oficialioji kalba, kuria gali būti parengtos I priede nurodytos formos (žr. valstybių narių pranešimus pagal reglamento 6 straipsnį). Remiantis reglamento 5 straipsnio 3 dalimi, prie dokumentų, kuriuos prašantysis teismas mano esant būtina pridėti prašymui vykdyti, pridedamas dokumentų vertimas į kalbą, kuria buvo parengtas prašymas.

Pažymėtina, kad reglamentu pašalinamos teisinės kliūtys elektroninių įrodymų priėmimui. Reglamento 8 straipsnyje nustatoma, kad negalima atsisakyti pripažinti dokumentų, perduodamų naudojantis decentralizuota IT sistema, teisinės galios ir negalima jų laikyti nepriimtinais kaip įrodymai teismo procese tik dėl to, kad jie yra elektroniniai.

Atkreipiame dėmesį į reglamento 9, 10, 16 ir 18 straipsnius, kuriuose nustatyta, kokios formos ir kokiais terminais turi būti siunčiamos prašančiajam teismui minėtuose straipsniuose nurodytose situacijose.

Remiantis reglamento 12 straipsniu, prašomasis teismas prašymą vykdo nedelsdamas ir ne vėliau kaip per 90 dienų nuo prašymo gavimo dienos. Jei prašomasis teismas negali įvykdyti prašymo per 90 dienų nuo prašymo gavimo, jis apie tai informuoja prašantįjį teismą, naudodamas I priede nurodytą J formą. Tai darydamas jis nurodo vėlavimo priežastis, taip pat numatytą laiką, kurio, jo nuomone, prireiks prašymui įvykdyti (reglamento 17 straipsnis).

Teikiant prašymą tiesiogiai surinkti įrodymus (I priedo L forma), prašome atkreipti dėmesį į valstybių narių pranešimus pagal reglamento 19 straipsnį, t. y. pranešimus apie centrinę įstaigą arba kompetentingą (-as) instituciją (-as), atsakingą (-as) už sprendimus dėl prašymų tiesiogiai surinkti įrodymus.

Pažymėtina, kad už prašymo surinkti įrodymus vykdymą turi būti nereikalaujama kompensuoti jokių mokesčių ar išlaidų, išskyrus reglamento 12 straipsnyje numatytas išimtis (išlaidos ekspertams, vertėjams ir kt.).

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija tikisi, kad pateikta informacija Jums bus naudinga, o iškilus papildomiems klausimams, maloniai prašome kreiptis į Tarptautinio bendradarbiavimo ir žmogaus teisių politikos grupės ekspertus.

Teisingumo viceministrė

Jurga Greičienė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA 188604955, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-07-08 Nr. (1.13E) 7R-3272
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jurga Greičienė, l.e.p., TM vadovybė
Sertifikatas išduotas	JURGA GREIČIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-07-08 14:17:55 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-07-08 14:18:08 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2021-08-05 09:15:37 – 2026-08-04 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, į.k. 188604955 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-09-25 15:37:33 iki 2022-09-24 15:37:33
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.60
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-07-08 14:24:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-07-08 14:24:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys